

INFORMÁCIA PRE VEREJNOSŤ

Obec Príbelce v súlade s § 14, ods. 1 písm. p) a § 15a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov zverejňuje informácie o zdrojoch ohrozenia, rozsahu ohrozenia, následkoch na postihnutom území, o spôsobe varovania obyvateľstva a záchranných prácach, úlohách a opatreniach a podrobnostiach o tom, kde sa dajú získať ďalšie informácie súvisiace s plánom ochrany v rámci územného obvodu Okresného úradu Veľký Krtíš.

1 Informácie o zdrojoch ohrozenia

1.1 Objekty nakladajúce s nebezpečnými látkami (ďalej len „NL“)

V obci Príbelce, alebo v jej blízkom okolí sa nenachádza objekt, ktorý by vo svojej výrobnjej činnosti pracoval s nebezpečnými látkami.

1.2 Povodne

Vychádzajúc z Analýzy územia územného obvodu Veľký Krtíš z hľadiska vzniku možných mimoriadnych udalostí predstavujú povodne významné riziko ohrozenia obyvateľstva a majetku.

Povodňový plán má obec spracovaný.

Lokálne povodne môžu vzniknúť z dôvodu intenzívnej zrážkovej činnosti, hromadenia sa vody z topiaceho sa snehu, zvýšením hladiny spodnej vody ale aj vytvorením prekážok v koryte vodného toku, resp. z iných dôvodov.

Ochranu pred povodňami upravuje zákon NR SR č.7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami.

1.3 Zosuvy pôdy, skál a lavín

Z reliéfu a geologického zloženia vyplýva, že na území obce sa nevyskytujú žiadne priestory hroziace zosuvom pôd, skál a padaním lavín.

1.4 Preprava nebezpečných látok

Preprava nebezpečných látok sa realizuje po cestných komunikáciách.

Hlavné trasy prepravy nebezpečných látok po cestných komunikáciách v obvode Veľký Krtíš sú:

Ø cesta I/75 Plášťovce – Čebovce – Veľký Krtíš – Lučenec
najčastejšie prepravované nebezpečné látky: chlór, čpavok, kyseliny sírová, dusičná a chlorovodíková, pohonné hmoty, propán bután.

Vzhľadom k tomu, že zahraniční prepravcovia nehlásia prepravu nebezpečných látok vopred, prepravy nebezpečných látok sa môžu vyskytovať aj na iných trasách.

1.5 Víchrice (veterné smršte)

Veterné smršte sa môžu vyskytnúť, v závislosti od počasia, v ktorejkoľvek lokalite obce Príbelce.

1.6 Snehové kalamity

V katastri obce Príbelce doposiaľ neboli zaznamenané snehové kalamity, ktoré by spôsobili neprejazdnosť ciest.

1.7 Seizmická činnosť

Podľa údajov VTÚ v Slovenskej Ľupči o zemetraseniach na Slovensku, ktoré boli zverejnené v Informáciách CO č.3 v roku 1995 a údajov Geofyzikálneho ústavu SAV v Bratislave, v obvode Veľký

Krtíš môže vzniknúť zemetrasenie o maximálnej intenzite 6 stupňov podľa stupnice MSK-64 a v severnej časti obvodu (len krajná časť) 7. stupeň.

1.8 Epidémie a epizoócie

Zvýšené riziko epidémii v obvode Veľký Krtíš predstavujú najmä **kliešťová encefalitída, vírusová hepatitída typu C (žltáčka), lýmská choroba a salmonelózne choroby.**

Priestory zvýšeného **epizootického ohrozenia** predstavujú poľnohospodárske družstvá, bitúnky a podniky zamerané na spracovanie mäsa a mäsových výrobkov, resp. podniky na spracovanie mliečnych výrobkov.

1.9 Pretrhnutie hrádze vodnej stavby

Obec Príbelce neohrozuje žiadna vodná stavba.

1.10 Riziká možnej kumulácie rôznych druhov mimoriadnych udalostí

V dôsledku záplav a povodní môže dôjsť k narušeniu pôdy, budov a v nich uložených potrubí a zariadení, k úniku nebezpečných látok, zemného plynu, k požiarom, ako aj výpadkom elektrickej energie.

Odstavením technologického zariadenia z dôvodu výpadku elektrickej energie vznikajú škody na surovinách najmä v potravinárskych závodoch.

Výpadok elektrickej energie znemožní chod zariadení slúžiacich na varovanie a vyrozumenie, monitorovacích a ochranných zariadení.

V dôsledku požiaru môže dôjsť k narušeniu zariadení a skladovacích obalov, tým k úniku nebezpečných látok, k podpore požiaru a k výpadku elektrickej energie.

1.11 Teroristické útoky

Útoky môžu byť vykonané klasickými zbraňami, alebo zbraňami hromadného ničenia (jadrové, chemické a biologické). Ohrozenie môže vzniknúť pri ich preprave, počas vojnového konfliktu, alebo náhodne.

Možné ciele terorizmu sú najmä:

- ✓ priestory s veľkou kumuláciou osôb (školy, pošty, úrady, kultúrne zariadenia),
- ✓ priestory s nútenou ventiláciou vzduchu (hypermarkety),
- ✓ vodné zdroje,
- ✓ potraviny,
- ✓ dôležité objekty kritickej infraštruktúry.

2 Informácie o možnom rozsahu mimoriadnej udalosti a jej následkov na postihnutom území

2.1 Objekty nakladajúce s nebezpečnými látkami

Prevádzkovateľ objektu, ktorý vyrába, skladuje alebo používa pri svojej činnosti chemickú nebezpečnú látku, vyhodnocuje, určuje veľkosť oblasti ohrozenia a rozsah mimoriadnej udalosti, ktorá môže vzniknúť únikom nebezpečnej látky v súlade s prílohou č. 1 vyhlášky MV SR č. 533/2006 Z. z. o podrobnostiach o ochrane obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok v znení vyhlášky MV SR č. 445/2007 Z. z.

V prípade vzniku mimoriadnej udalosti spojenej s únikom nebezpečnej látky v oblastiach ohrozenia, môže dôjsť u nechránených osôb (bez použitia ochranných prostriedkov) k poškodeniu zdravia.

V prípade vzniku mimoriadnej udalosti spojenej s únikom motorového benzínu v spoločnostiach čerpacích staníc PHM resp. pri explózií motorového benzínu, môže tlaková vlna narušiť statiku blízkych budov a následne spôsobiť zranenie nechránených osôb napr. letiacimi úlomkami skla z rozbitých okenných tabúl.

V prípade vzniku mimoriadnej udalosti s následným výbuchom na plynovode môže tlaková vlna spôsobiť rôzne poškodenia v okolí výbuchu.

Pri úniku ropy z ropovodu, ktorá pretína južnú časť okresu od východu na západ môže dôjsť ku veľkej ekologickej havárii.

2.2 Povodne

Oblasť ohrozenia povodňami je stanovená pre vybrané vodné toky formou zátopového územia vyhodnoteného správcom vodného toku na 50 - ročnú príp. 100 - ročnú vodu. Vznik mimoriadnej udalosti v dôsledku povodní predstavuje v závislosti od rozsahu povodne predovšetkým riziko veľkých majetkových škôd a v prípade nerešpektovania pokynov orgánov zodpovedných za riadenie a zabezpečovanie ochrany pred povodňami aj riziko ohrozenia zdravia a života.

Podmienky na ochranu pred povodňami bližšie určuje zákon NR SR č.7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami.

2.3 Zosuvy pôdy

Z reliéfu terénu a jeho geologického zloženia vyplýva, že na území obce sa nevyskytujú žiadne priestory hroziace zosuvom pôd, skál a padaním lavín.

2.4 Preprava nebezpečných látok

Vzhľadom k tomu, že po cestných komunikáciách sa prepravujú rôzne nebezpečné látky rozličných množstiev, nie je možné pri ich preprave jednoznačne vopred vymedziť oblasť ohrozenia ako v prípade stacionárnych objektov nakladajúcich s nebezpečnými látkami. V prípade mimoriadnej udalosti počas prepravy nebezpečnej látky sa oblasť ohrozenia určuje operatívne podľa skutočnej situácie v závislosti od množstva a druhu uniknutej nebezpečnej látky, meteorologickej situácie, doby úniku a výsledkov monitorovania.

Vychádzajúc z § 7 ods. 2 písm. b) vyhlášky MV SR č. 533/2006 Z. z. o ochrane obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok v znení neskorších predpisov, ak pri preprave nebezpečných látok nie je známy druh nebezpečnej látky na účely okamžitého zásahu sa za bezpečný priestor, v ktorom sa výskyt nebezpečnej látky nepredpokladá, považuje priestor vzdialený najmenej 100 metrov od miesta výskytu nebezpečnej látky.

3 Nebezpečné vlastnosti a označenie látok, ktoré môžu spôsobiť mimoriadnu udalosť

AMONIAK

Ø chemický vzorec	NH ₃
Ø UN kód (identifikačné číslo látky)	1005
Ø Kemlerov kód (identifikačné číslo nebezpečia)	268

Základná charakteristika

Pri bežnom tlaku a teplote je amoniak toxický, bezfarebný plyn (teplota varu za normálnych podmienok je -33,5°C) s charakteristickým prenikavým, ostrým, silne dráždivým zápachom. Amoniak je zásaditá žieravina, v kvapalnej forme pôsobí leptavo. Vďaka svojej hustote 0,771 kg.m⁻³ je zhruba o polovicu ľahší ako vzduch. Skladuje sa skvapalnený pod tlakom. Je veľmi dobre rozpustný vo vode, s kyselinami reaguje za vzniku amónnych solí. Má silné korozívne účinky voči kovom, hlavne voči zliatinám medi.

Dopady na zdravie človeka, riziká

Vo všeobecnosti možno amoniak charakterizovať ako látku toxickú, ktorá však vďaka svojmu prenikavému zápachu, upozorňuje včas na svoju prítomnosť, väčšinou nepredstavuje výrazné riziko pre človeka.

Krátkodobá expozícia amoniaku môže dráždiť aj popáliť kožu a oči, s rizikom trvalých následkov. Môže spôsobiť podráždenie nosnej sliznice, úst, hltana, spôsobuje kašeľ a dýchacie problémy. Expozícia s vyššími koncentraciami amoniaku môže spôsobiť aj zavodenie pľúc (edém) a vážne dýchacie problémy. Pri koncentrácii vyššej než 0,5 % objemových (asi 3,5 g.m⁻³) je i krátkodobá expozícia smrteľná. Pri styku so skvapalneným amoniakom vznikajú ťažké omrzliny. Koncentrácia 0,25% objemových pár vo vzduchu je nebezpečná pri vdychovaní po dobu 30 min.

Dopady z hľadiska životného prostredia

Vo vzťahu k životnému prostrediu ide o látku nebezpečnú. Amoniak je veľmi toxický pre vodné organizmy (predovšetkým ryby), pričom zohráva významnú rolu jeho veľmi dobrá rozpustnosť vo vode. Môže zmeniť pH - hodnotu ekologických systémov, spôsobuje okysľovanie pôd a podporuje eutrofizáciu vôd (premnoženie rias a siníc).

CHLÓR

Ø chemický vzorec	Cl ₂
Ø UN kód (identifikačné číslo látky)	1017
Ø Kemlerov kód (identifikačné číslo nebezpečenstva)	268

Základná charakteristika

Chlór je žltozelený, nehorľavý plyn štipľavého zápachu, 2,5-krát ťažší ako vzduch, jedovatý a žieravý. Pri styku s vlhkým vzduchom tvorí hmlu (reaguje s vodnou parou). V kvapalnom skupenstve má oranžovožltú farbu. Zlučuje sa s takmer všetkými prvkami, prudko reaguje s organickými látkami.

Dopady na zdravie človeka, riziká

Chlór je nebezpečná, jedovatá látka s vysokými dráždivými a dusivými účinkami. Pri vdychovaní dráždi oči, dýchacie cesty a pokožku. Nadýchanie plynu spôsobuje ťažké podráždenie dýchacích ciest a pľúc, bolesti v hrdle, kašeľ, dýchavičnosť, dusenie, nutkanie na zvracanie, opuch hrtana a pľúc, bolesť hrudníka a pľúcny edém, ktorý sa môže prejaviť s oneskorením dvoch dní. Kontakt s kvapalinou spôsobuje začervenanie kože (tvorba pľuzgierov, popáleniny), pri dlhodobej práci môže dochádzať k uhrovnosti (chlórové akné). Krátkodobý účinok: koncentrácia 0,1 % počas 10 minút pôsobí smrteľne.

Dopady z hľadiska životného prostredia

Jedovatá látka, nebezpečná pre životné prostredie. Chlór je veľmi jedovatý pre vodné organizmy. Pri väčších únikoch látky je, vzhľadom na jeho hustotu, potrebné zabrániť natečeniu média do kanalizácie, vodných tokov a vodných nádrží.

KYSELINA CHLOROVODÍKOVÁ

Ø chemický vzorec	HCl
Ø UN kód (identifikačné číslo látky)	1789
Ø Kemlerov kód (identifikačné číslo nebezpečenstva)	80

Základná charakteristika

Chlorovodík je bezfarebný plyn s bodom varu -85,1 °C. Po rozpustení vo vode reaguje silne kyslo a je označovaný ako kyselina chlorovodíková, technický názov kyselina soľná. Je dymivá, odparuje sa z nej plynný chlorovodík. Je to číra bezfarebná až svetložltá kvapalina s ostrým štipľavým zápachom. Kvapalina sa ľahko odparuje a tvorí silne leptavú zmes, ktorá je ťažšia ako vzduch. Látka reaguje s mnohými kovmi za tvorby ľahko zápalného vodíka. Pri kontakte s hydroxidmi môže nastať prudká reakcia.

Dopady na zdravie človeka, riziká

Veľmi nebezpečná látka, jej pary spôsobujú ťažké a bolestivé poleptanie kože, veľmi vážne popáleniny očí, dýchacích ciest a pľúc až edém hlasiviek a pľúcny edém. Pľúcny edém môže vzniknúť s oneskorením až dva dni. Po vdýchnutí pár je preto vždy nutné lekárske vyšetrenie. Kontakt s kvapalinou spôsobuje silné poleptanie zasiahnutých častí tela. Silné dráždenie ku kašľu, mohutné slzenie, pichľavé bolesti na koži. Pri požití dochádza k poleptaniu zažívacieho traktu. Aj malé množstvo vyvoláva páľčivú bolesť, zovretie hrdla, zvracanie a šokový stav. Väčšie dávky spôsobujú rozsiahlu deštrukciu, perforáciu žalúdka a smrť. Koncentrácia 0,15 % pôsobí po niekoľkých minútach smrteľne.

Dopady z hľadiska životného prostredia

Pri úniku tejto žieravej kvapaliny môže dôjsť k uvoľneniu silno leptavej hmly, ťažšej než vzduch. Výrazne znižuje pH (zvyšuje kyslosť) prírodných systémov, do ktorých prenikne. Je veľmi nebezpečná pre ryby a vodné organizmy.

AUTOMOBILOVÝ BENZÍN

Ø UN kód (identifikačné číslo látky)	1203
Ø Kemlerov kód (identifikačné číslo nebezpečia)	33

Základná charakteristika

Bezfarebná až bledožltá prchavá a mimoriadne horľavá kvapalina s typickým benzínovým zápachom. Pary benzínu so vzduchom tvoria výbušnú zmes.

Dopady na zdravie človeka, riziká

Benzín je škodlivý pri vdýchnutí, pri kontakte s pokožkou a po požití. Príznaky a symptómy: podráždenie kože (pocit pálenia, sčervenenia, opuch, odmastenie pokožky sprevádzané dermatologickými zmenami), podráždenie očí (sčervenanie a pocit rezania), podráždenie dýchacích orgánov (kašeľ, sípavé dýchanie, ťažkosti pri dýchaní, krátky dych), zvýšená teplota. Dýchacie problémy môžu pretrvávať niekoľko hodín po expozícii. Má narkotické účinky, vdychovanie vysokých koncentrácií výparov môže pôsobiť na centrálnu nervovú sústavu a prejaviť sa stratou orientácie, bolesťou hlavy, nevoľnosťou. Dlhodobé vdychovanie môže spôsobiť bezvedomie a smrť. Dopady na krvotvorbu: anémia, znížená imunita. Dopady na periférnu nervovú sústavu: nestála chôdza, slabosť svalov. Dopady na sluchové orgány: dočasne slabší sluch, hučanie v ušiach.

Dopady z hľadiska životného prostredia

Benzín je toxický pre vodné organizmy. Vo vode slabo rozpustný, môže spôsobiť dlhodobé nepriaznivé účinky vo vodnom prostredí.

PROPÁN – BUTÁN

Ø UN kód (identifikačné číslo látky)	1965
Ø Kemlerov kód (identifikačné číslo nebezpečia)	23

Základná charakteristika

Propán – bután je bezfarebný horľavý a výbušný plyn, sladkastého zápachu, pri použití odorantu ako varovnej látky má charakteristický merkaptánový zápach (po síre). Používa sa na vykurovanie a pohon motorových vozidiel a priemyselné využitie spaľovaním v špeciálnych horákoch.

Dopady na zdravie človeka, riziká

Vdychovanie nízkej koncentrácie plynu so vzduchom má mierne narkotické účinky na centrálnu nervovú sústavu, ktorá vedie k depresiám. Vdychovanie vysokej koncentrácie plynu so vzduchom môže spôsobiť kómu, ktorej predchádza stav podobný opitosti a strata svalovej koordinácie. Narkotické účinky sa prejavujú až pri koncentráciách ďaleko vyšších, ako je medza zápalnosti.

Vzhľadom k tomu, že môže vo vzduchu nahradiť kyslík, pôsobí ako jednoduchý asfyziant (látka spôsobujúca dusenie).

V prípade nadýchnutia postihnutého treba premiestniť zo zamoreného priestoru na čerstvý vzduch. Udržiavať v teple a pokoji. Pri ťažších prípadoch použiť dýchací prístroj. Ak postihnutý nedýcha, je treba zaviesť umelé dýchanie z úst do úst, prípadne umelé dýchanie s vonkajšou masážou srdca. Privolať lekára. Zachraňujúci musí dbať na vlastnú bezpečnosť.

Pri zasiahnutí pokožky, alebo očí kvapalným plynom dochádza k odparovaniu plynu pri cca – 22 °C ku vzniku studených popálenín/omrzlín. Takto postihnuté miesto je potrebné minimálne 15 minút oplachovať vodou. Uvedomte si, že aj drobné povrchové popáleniny vyžadujú sterilné ošetrenie pri poskytovaní prvej pomoci a definitívne ošetrenie v lekárskej ambulancii.

Opatrenia pri úniku:

- pokúsiť sa zastaviť unikanie plynu (uzatvorenie prívodu),
- opustiť zamorený priestor,
- zabezpečiť dostatočné vetranie,
- odstrániť zdroje požiaru,
- v zamorenom priestore zákaz používať iskriace náradie a prístroje,
- nezapínať alebo vypínať elektrické osvetlenie,

Dopady z hľadiska životného prostredia

Propán – bután je ťažší ako vzduch. Vykonať opatrenia k zabráneniu vniknutiu do kanalizácie, pivníc, podzemných priestorov, preliačín a jám vyskytujúcich sa pod úrovňou terénu.

4 Informácie o spôsobe varovania obyvateľstva a o záchranných prácach

1 Varovanie obyvateľstva

Varovanie obyvateľstva sa vykonáva varovnými signálmi:

- a) **„VŠEOBECNÉ OHROZENIE“**, t. j. **dvojminútovým kolísavým tónom sirén** pri ohrození alebo vzniku mimoriadnej udalosti ako aj pri možnosti rozšírenia následkov mimoriadnej udalosti.
- b) **„OHROZENIE VODOU“** t. j. **šesťminútovým stálym tónom sirén** pri ohrození ničivými účinkami

Koniec ohrozenia sa vyhlasuje signálom **„KONIEC OHROZENIA“**, t. j. **dvojminútovým stálym tónom sirén** bez opakovania.

Varovný signál a signál koniec ohrozenia sa následne dopĺňajú **hovorenou informáciou** prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov, ktorá by mala obsahovať predovšetkým informácie o čase vzniku a druhu mimoriadnej udalosti, o predpokladanom rozsahu ohrozenia a pokyny pre obyvateľstvo.

V súlade s § 16 ods. 1 písm. d) zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov **hlásnu službu** (varovanie obyvateľstva a vyznenie osôb činných pri riešení mimoriadnej udalosti a obcí o ohrození) pre svojich zamestnancov, osoby prevzaté do starostlivosti, iné osoby a obce, ktoré bezprostredne ohrozujú **zabezpečujú právnické osoby a fyzické osoby podnikatelia**, ktorí svojou činnosťou môžu ohroziť, život, zdravie alebo majetok (napr. prevádzkovatelia objektov nakladajúcich s nebezpečnými látkami).

Pre zabezpečenie varovania obyvateľstva, vlastných zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti sú títo prevádzkovatelia povinní na území ohrozenom nebezpečnou látkou budovať samostatný systém varovania obyvateľstva tzv. **autonómny systém varovania** (ďalej len „ASV“).

V súlade s § 15 zákona NR SR č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami, hlásna povodňová služba prijíma a poskytuje informácie súvisiace s možným vznikom povodňovej situácie alebo vznikom mimoriadnej udalosti, na základe ktorých sa s využitím informačného systému civilnej ochrany zabezpečí včasné varovanie obyvateľstva. Túto službu zabezpečuje ministerstvo vnútra, obvodné úrady v sídle kraja, obvodné úrady a obce.

V prípade iných mimoriadnych udalostí, ktoré môžu vzniknúť v rámci územného obvodu Veľký Krtíš sa varovanie obyvateľstva zabezpečuje varovacou sieťou civilnej ochrany prostredníctvom Obvodného úradu Veľký Krtíš a obcí.

2 Záchranné práce

V zmysle vyhlášky MV SR č. 523/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie záchranných prác a organizovania jednotiek civilnej ochrany sa v súvislosti so vznikom nožnej mimoriadnej udalosti vykonávajú záchranné práce ako činnosti na záchranu života, zdravia osôb a záchranu majetku, ako aj na odsun z ohrozených alebo postihnutých priestorov. Súčasťou záchranných prác sú činnosti na zamedzenia šírenia a pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti a vytvorenie podmienok na odstránenie následkov mimoriadnej udalosti. Záchranné práce sa vykonávajú zložkami integrovaného záchranného systému, útvarmi policajného zboru a osobami povolánymi na osobné úkony.

Pre prípad vzniku **akejkoľvek mimoriadnej udalosti** sa vykonávajú najmä tieto činnosti:

- Ø varovanie obyvateľstva a vyznenie osôb ohrozených mimoriadnou udalosťou a pri zmenách situácie počas vykonávania záchranných prác,
- Ø vykonávanie prieskumu a pozorovania na postihnutom území s cieľom vyhľadať postihnuté osoby a vyznačiť životu nebezpečné úseky,
- Ø vyslobodzovanie postihnutých osôb z trosiek zničených a narušených budov, vrakov dopravných prostriedkov, z horiacich budov a pod.,
- Ø zabezpečenie prívodu vzduchu a vody osobám v zavalených priestoroch,
- Ø poskytovanie prvej predlekárskej pomoci a neodkladnej zdravotníckej starostlivosti zraneným osobám vrátane odsunu postihnutých do zdravotníckych zariadení (vykonávajú príslušníci hasičského záchranného zboru a rýchlej lekárskej pomoci),
- Ø lokalizácia a likvidácia požiarov ohrozujúcich postihnuté osoby a nasadené sily a prostriedky,
- Ø vykonávanie hygienickej očisty postihnutých osôb,
- Ø regulácia pohybu osôb a dopravných prostriedkov na postihnutom území s dôrazom na zamedzenie vstupu osôb a techniky do ohrozenej oblasti,
- Ø uzavretie postihnutého územia,
- Ø odsun nezranených osôb z postihnutého územia,
- Ø núdzové zásobovanie a núdzové ubytovanie osôb, ktoré sú následkom mimoriadnej udalosti bez základných životných potrieb,
- Ø pozorovanie postihnutého územia,
- Ø poskytnutie veterinárnej pomoci postihnutým zvieratám a vykonanie veterinárnej očisty,
- Ø uvoľňovanie určených cestných komunikácií a železničných tratí, vytvorenie priedchodov a prejazdov potrebných na vykonávanie záchranných prác,
- Ø zachytávanie ropných produktov na vodných plochách a tokoch,
- Ø identifikácia, odsun usmrtených osôb,
- Ø psychologická a duchovná pomoc.

2.1 Záchrané práce pri úniku nebezpečnej látky v objekte

V rámci záchranných prác sa vzhľadom na povahu a rozsah možných mimoriadnych udalostí v objektoch nakladajúcich s nebezpečnými látkami vykonávajú okrem všeobecných záchranných prác aj tieto činnosti:

- Ø varovanie obyvateľstva a vyrozumieanie osôb ohrozených mimoriadnou udalosťou (vykonáva prevádzkovateľ objektu nakladajúceho s nebezpečnou látkou prostredníctvom ASV),
- Ø individuálna ochrana osôb v kontaminovanom priestore a ich odsun (prevádzkovateľ objektu nakladajúceho s nebezpečnou látkou je povinný zabezpečiť pre svojich zamestnancov a osoby prevzaté do starostlivosti špeciálne prostriedky individuálnej ochrany; obyvateľstvo využíva improvizované prostriedky; odsun osôb z kontaminovaného priestoru zabezpečuje hasičský a záchranný zbor, polícia a prevádzkovateľ objektu),
- Ø lokalizácia a likvidácia úniku nebezpečnej látky, zabránenie jej šíreniu (vykonáva hasičský a záchranný zbor),
- Ø pozorovanie, monitorovanie postihnutého územia, meranie prípustných hygienických hodnôt nebezpečnej látky v ovzduší (vykonáva hasičský a záchranný zbor, prevádzkovateľ objektu, v špecifických prípadoch sa môže požadovať nasadenie výjazdovej skupiny Kontrolného chemického laboratória CO v Slovenskej Lupči),
- Ø odsun (evakuácia) nezranených osôb z ohrozeného územia (vykonáva obec v spolupráci s policajným zborom a mestskou políciou v zmysle spracovaných evakuačných plánov).

Uvedené záchranné práce sa vykonávajú predovšetkým silami a prostriedkami základných záchranných zložiek integrovaného záchranného systému vrátane využiteľných síl a prostriedkov prevádzkovateľa objektu nakladajúceho s nebezpečnou látkou a obce.

Pre zabezpečenie ochrany obyvateľstva potenciálne ohrozeného pri vzniku mimoriadnej udalosti spojenej s únikom nebezpečnej látky je obec (mesto) povinná v súlade s § 15 ods. 1 písm. g) zákona č. 42/1994 Z. z. plánovať, vyhlasovať, riadiť a zabezpečovať **evakuáciu a k tomu spracovávať plán evakuácie obyvateľstva obce**. Evakuáciu riadi obec prostredníctvom **evakuačnej komisie obce**.

Ak je evakuácia vzhľadom na veľkosť oblasti ohrozenia (vyhodnotená prevádzkovateľom objektu nakladajúceho s nebezpečnou látkou) plánovaná v rámci obce, evakuáciu plánuje, riadi a zabezpečuje dotknutá obec (mesto) **vo svojej pôsobnosti**.

Okresný úrad Veľký Krtíš plánuje, vyhlasuje, riadi a zabezpečuje evakuáciu ak nepatrí do pôsobnosti právnických osôb, fyzických osôb – podnikateľov alebo obcí.

2.2 Záchrané práce pri povodniach

Povodňové záchranné práce

- (1) Povodňové záchranné práce sa vykonávajú na záchranu životov, zdravia, majetku, kultúrneho dedičstva a životného prostredia v čase nebezpečenstva povodne, počas povodne a po povodni na povodňou ohrozených územiach a na povodňou zaplavených územiach.
- (2) Povodňové záchranné práce riadi obec, obvodný úrad alebo obvodný úrad v sídle kraja podľa osobitného predpisu. Vykonávanie zásahov povodňových záchranných prác riadi okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru alebo krajské riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru do času, kým riadenie neprevezme obec, obvodný úrad alebo obvodný úrad v sídle kraja.
- (3) Povodňovými záchrannými prácami okrem povodňových záchranných prác podľa odseku 1 sú:
  - a) hlásna povodňová služba,
  - b) ochrana a zachraňovanie majetku vrátane prípadného predčasného zberu úrody ohrozenej povodňou,
  - c) odsun nebezpečných látok z predpokladaného dosahu záplavy územia povodňou,
  - d) provizórne dopravné sprístupnenie oblasti, ktorá bola povodňou odrezaná, vrátane výstavby provizórnych mostných objektov alebo lávok,

- e) ochrana vodných zdrojov a rozvodov pitnej vody, elektrickej energie, plynu a telekomunikačných sietí pred poškodením povodňou,
  - f) evakuácia,
  - g) dezinfekcia studní, žúmp, obytných priestorov a odvoz a zneškodňovanie uhynutých zvierat a iných odpadov,
  - h) zabezpečenie verejného poriadku na území postihnutom povodňami,
  - i) odstraňovanie naplavenín z domov a z iných objektov, verejných priestranstiev a z komunikácií,
  - j) zabezpečovanie poškodených stavieb proti zrúteniu alebo ich asanácia,
  - k) iné práce na záchranu životov, zdravia, majetku, kultúrneho dedičstva a životného prostredia vykonané na príkaz obce, orgánu ochrany pred povodňami počas III. stupňa povodňovej aktivity alebo na príkaz obvodného úradu, obvodného úradu v sídle kraja alebo obce podľa osobitného predpisu počas mimoriadnej situácie.
- (4) Povodňové záchranné práce sa začínajú vykonávať od vyhlásenia III. stupňa povodňovej aktivity a sú ukončené do času odvolania II. stupňa povodňovej aktivity.

5 Úlohy a opatrenia po vzniku mimoriadnej udalosti

Po vzniku mimoriadnej udalosti a vyhlásení mimoriadnej situácie sa vykonávajú základné úlohy a opatrenia:

- ☒ záchranné práce silami a prostriedkami z územia, na ktorom bola vyhlásená mimoriadna situácia
  - obce, mestá, Okresný úrad Veľký Krtíš vedú zoznamy využiteľných síl a prostriedkov pri záchranných prácach v rámci svojho územného obvodu;
- ☒ evakuácia
  - dotknuté obce, mestá a Okresný úrad Veľký Krtíš majú pre plánovanú evakuáciu spracované plány evakuácie v zmysle vyhlášky MV SR č. 328/2012 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o evakuácii.
- ☒ núdzové ubytovanie a núdzové zásobovanie
  - obce, mestá a Okresný úrad Veľký Krtíš majú spracovaný prehľad ubytovacích a stravovacích zariadení využiteľných v prípade mimoriadnej udalosti na zabezpečenie núdzového zásobovania a núdzového ubytovania, ktorý je súčasťou plánu núdzového zásobovania a núdzového ubytovania;
  - podľa potreby obce uzatvárajú s prevádzkovateľmi ubytovacích a stravovacích zariadení dohody o zabezpečení núdzového zásobovania a núdzového ubytovania;
- ☒ použitie základných zložiek integrovaného záchranného systému
  - základné zložky integrovaného záchranného systému:
    - hasičský a záchranný zbor,
    - záchranná zdravotná služba,
    - kontrolné chemické laboratórium civilnej ochrany,
    - horská záchranná služba,
    - banská záchranná služba.

6 Podrobnosti o tom, kde sa dajú získať ďalšie informácie súvisiace s plánom ochrany

Ďalšie informácie súvisiace s plánom ochrany obyvateľstva je možné získať priamo na každom obecnom úrade alebo mestskom úrade a na Okresnom úrade Veľký Krtíš, odbore krízového riadenia.

V prípade povodní bližšie informácie súvisiace so zabezpečením ochrany pred povodňami je možné získať priamo na každom obecnom úrade a mestskom úrade, resp. na Okresnom úrade Veľký Krtíš, odbore starostlivosti o životné prostredie a na odbore krízového riadenia. O vykonávaných zásahoch povodňových záchranných prác vám môže poskytnúť informácie aj okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru.

7 Odkaz na obmedzenia vyplývajúce z ochrany dôverných informácií a utajovaných skutočností.

Vyššie zverejnené informácie sú v súlade so zákonom NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov a nevzťahujú sa na ne žiadne obmedzenia vyplývajúce zo zákona č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov.